

KANDIDATNUMMER 3048

Sidetall 1 av 4

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

n internasjonale sommerskole

versitetet i Oslo

4

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Sapmi betyr geografisk territorium hvor samene har bodd eller den etniske samiske folkegruppe.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er den gamle området hvor samene opprinnelig bodde. Det er nordligste delene av Russland, Norge, Sverige og Finland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på genetisk avstamning, morsmål, personlige ønsker eller kombinasjoner av disse.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida- jaktgrupper slo seg sammen og etablerte sitt samfunn og boplass.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De kunne ikke mobilisere noen særlig motstand fordi de bodde så spredt at det var helt umulig å mobilisere seg.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Det var undervisning. Skoler bare på norsk og jordbruks politikken at de sam kunne eie jord måtte være norsk-talende.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at myndighetene må ta hensyn til samenes utvalgte deres kultur, språk osv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd har inni seg alle politiske grupper av samene for alle nordiske land.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var sjaman. Han var en åndelig leder, helbreder, historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Man var en kristen misjonær. Man startet en bevegelse med
konservativer kirken mangelte mellom romene

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og popkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Fordi dagens unge i snitt tjueårene sine ikke tar verden for alvor i tjueårene sine og de tenker ikke på sin framtid.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Det som karakteriserer kidults/twixters er det at unge mennesker ikke vet hvordan de vil leve, ~~hva~~ de vil ~~best~~ bli.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at de unge ^{bare gjør det} gjør ~~det~~ som de kan skrive med på en CV og er støttet av foreldrene.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han bestemte det seg for fordi han ~~tenkte~~ tror at utdanning er kjempeviktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er en tid når man tror at alt vil gå bra og at alt vil skje uten innsats.
2. Den perioden i livet som vi har størst innflytelse på livet er tjueårene
3. På midten av 2000-tallet oppsto det i USA ord som kidnutt og twixters
4. Økte valgmuligheter blir på grunn av økt individualisering
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mindre å gjøre i trettiårene

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger sørger for dem
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har bestemt seg for å gå tilbake til studiene.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston hadde blitt funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgitt utgav i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplerte
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva er livet bygd budt på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
- å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i 30-årene
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten*, 14. juli 2014Det er lange ~~noen~~ ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Den oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer ~~komme~~ til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

3078

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger merke på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i Større grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere foretrekker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat eller hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, rolige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere i abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selvfølgelig bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer tundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk til nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken.

Lykken

I de fleste verdens kulturer er lykken en stor verdighet. I noen mytologier finner man guder som gir lykken eller ulykken. Alltid har mennesker visst at man ikke kan ha et godt liv uten lykken. Den kan oppnås i livet på mange forskjellige måter. Men kan vi gjøre ingenting og bare vente på lykken? Er lykken den viktigste verdigheten i livet? Kan vi anklage lykken for disse alle tingene som vi ikke klarte å gjøre? La oss se litt nærmere på lykken i vårt liv.

Lykkelig, godt liv

Det å være lykkelig i livet kan være hjelpsomt, ~~Lykken er medværende i livet og vi ventar alltid på den. Det å være lykkelig er dessverre ikke i vår makt. Derfor kan vi ikke være passive. Hvis vi bare vente på lykken og gjøre ingenting for å hjelpe den, kan et lykke aldri komme til oss. På den andre siden finnes det mennesker som har prøvd men de var så ulykkelig at de ikke er fornøyde med sitt liv. Det viser seg at vi trenger lykken i livet. Men samtidig kan vi ikke livet er ikke noe eventyr og kan være urettferdig av og til. Lykken er en av årsakene for det.~~

Howdan lykken oppnås

Det er mange forskjellige måter lykken kan oppnås på. Hvis man ble fraktet i et rikt land, var man lykkelig.

Det som er lykkelig

Det finnes mange situasjoner i livet når lykken kan oppnås. Vi ønsket å bli hjemme og ikke å gå på en festival og vi hadde desideret å bli hjemme istedenfor å gå på en stor festival. Vi slo på TV-en dagen etter og det sto i de store nyheter at det hadde vært en stor terrorangrep på denne festivalen og mange mennesker hadde død eller vi gikk på en handelstur og traff den store kjærligheten. Det kan være enkelte små ting som bestemmer om

Do not write
in this space

var lykken. Vi er aldri helt sikre av virkningene til våre valg. Lykken kan alltid komme. Plutselig og uforventet.

Er lykken det viktigste?

Lykken er ute vår ^{livet} makt. I ~~den evige jakten på lykken~~ finnes det mennesker som er veldig opptatt med lykken. De tror og forventer at lykken vil komme til dem. Det kan være feil. De prøver og se sin framtid på noen forskjellige måter og bestemmer om vi vil bli på grunn av det. Vi kan ikke gjøre det. Det er umulig. Men vi vil være lykkelige, må vi hjelpe lykken. Vi må prøve og arbeide ~~hard~~ ^{hardt} og lykken vil kanskje komme. Eller kanskje ikke. Sånn er livet og ~~det~~ ^{det} er dumt å støtte på lykken i en så stor grad. Det er ingenting som er gratis i livet og ingenting skjer uten vår innsats. Det må vi ~~alltid~~ alltid huske.

~~Lykken er viktig, men...~~

~~Vi vil alltid være lykkelige, og det er viktig for oss. Samtidig bør vi ikke være så opptatt med lykken. Den kommer eller kommer ikke uten vår makt. Men hvis vi gjør ingenting, vil lykken aldri komme. Det er enkelte ting som vi kan bestemme om det, som vi ikke legger merke til. Derfor bør vi ikke tenke på lykken. Det er vanskelig å se hva som er det riktige i livet, men det er sikkert at lykken ikke er. Vi vil ~~alltid~~ alltid være lykkelige, og det er viktig for oss. Lykken kan være veldig hjelpsom i livet og gjøre det lettere og hyggeligere. Men hva hvis vi er ulykkelige? Bør vi ~~da~~ oppgi og bli passive da? ~~Lykken er ikke i vår makt og vi bør ikke tenke så mye på den. Prøv og arbeid hardt og lykken vil kanskje komme. Men hvis det ikke kommer~~~~

Do not write
in this space

~~Ikke støtt på lykken~~

~~Det er hjelpsomt å være lykkelig i livet. Det gjør livet hyggelige og lettere. Men det kommer ikke~~

Lykken i våre hoder

Lykken er et ranskelig tema. På en side vet vi at lykken ~~er~~ ikke er i vår makt. Den kommer eller ikke uansett det som vi gjør. På en annen side kan vi ikke være passive fordi da kommer lykken aldri. Vi må gjøre noe for å hjelpe lykken og det er de ^{enkeltste} ~~enkleste~~ tingene som kan bestemme. Så vi har egentlig ^{litt} ~~noe~~ innflytelse på lykken. Jeg tror at den det beste er ikke å tenke på lykken. Hvis vi blir så opptatt med å det å være lykkelig, kan det ~~vi~~ være farlig for oss. Vi bør tenke at det ~~er~~ bare er våre egne valg og vi selv som skaper og ~~best~~ og bestemmer om vårt liv. Er det egentlig sånn? Det vil vi aldri vite.